

Yttrande

Datum
2026-05-07

Diarienummer
4.1.17-03249/2026

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av betänkandet – En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)

Ert ärendenummer KN2026/00379

Jordbruksverket har granskat förslagen i remissen och lämnar härmed följande synpunkter. Vi väljer i detta yttrande att fokusera på de förslag som bedöms ha störst betydelse för vårt sakområde/våra målgrupper. De förslag som inte kommenteras särskilt i det följande lämnas utan erinran.

Ny instansordning för ärenden och mål enligt plan- och bygglagen och miljöbalken

Jordbruksverket ställer sig positivt till ambitionen att korta handläggningstiderna i överklagandeprocessen, vilket gynnar företagen inom de areella näringarna.

Vi ställer oss tveksamma till om förslaget att avskaffa länsstyrelsen som första överprövningsinstans för ärenden och mål som inleds i en kommun enligt plan- och bygglagen och miljöbalken faktiskt leder till kortare handläggningstider. Det är vår bedömning att enskilda även fortsättningsvis bör ges möjlighet att få sina överklaganden prövade av länsstyrelsen. Länsstyrelserna besitter en betydande lokalkännedom, vilket tillför ett värdefullt lokalt och regionalt perspektiv i prövningen av det enskilda ärendet och bidrar till en mer effektiv handläggning. Deras hantering ger dessutom mark- och miljödomstolarna ett mer gediget underlag, vilket underlättar deras prövning och bidrar till en smidigare process. Vi befarar även att den ökade mängden ärenden som domstolarna kommer hantera kan leda till överbelastning och därmed längre handläggningstider hos domstolarna.

Införandet av överklagandeavgift

Jordbruksverket tillstyrker utredningens förslag om krav på betalning av en avgift vid överklagande av ett beslut eller dom i vissa fall till mark- och miljödomstol och Mark- och miljööverdomstolen.

Jordbruksverket anser att de föreslagna avgiftsnivåerna är satta på en nivå som inte riskerar att begränsa den enskildes rätt till domstolsprövning. Beloppen framstår

som proportionerliga i förhållande till syftet att effektivisera processen i båda instanserna. Jordbruksverket delar även utredningens uppfattning att en avgift kan ha en viss avhållande effekt på överklaganden som görs rutinmässigt eller utan tydlig grund.

Bestämmelserna om krav på utredning vid planläggning bör inte ändras

Jordbruksverket tillstyrker utredningens bedömning att bestämmelserna om krav på utredning i samband med planläggning inte bör ändras. Jordbruksverket delar också utredningens uppfattning att Boverket bör ges i uppdrag att ta fram en ny samlad vägledning om detaljplaneprocessen. En sådan vägledning behöver enligt vår mening även ge tydlig vägledning kring utredningar avseende brukningsvärd jordbruksmark enligt 3 kap. 4 § miljöbalken.

I detta ärende har generaldirektören Anna Olofsson beslutat. Hanna Lindgren har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Ida Lindblad Hammar, Rikhard Dahl, Mona Strandmark och Elisabet Dalborg deltagit.

Anna Olofsson

Hanna Lindgren

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet